

Številka: 768/2021

Datum: 25. 2. 2021

REPUBLIKA SLOVENIJA

Vlada RS

Gospod Janez Janša

Predsednik Vlade RS

Gregorčičeva 20,25

1000 Ljubljana

Gospod Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo

Gospod mag. Andrej Šircelj, minister za finance

Gospod Janez Cigler Kralj, minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Gospod Janez Poklukar, minister za zdravje

Gospod Jernej Vrtovec, minister za infrastrukturo

Državni svet RS

Vodje poslanskih skupin v Državnem zboru RS

ZADEVA: Predlogi ukrepov OZS za PKP9

V Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije smo pripravili predloge ukrepov, ki bi jih bilo potrebno umestiti v PKP9, saj do sedaj niso bili umeščeni v že sprejete protikoronske zakone ali pa vsaj ne v zadostni meri.

Ukrepi se nanašajo na:

1. Nadomestilo izpada prometa
2. Čakanje na delo
3. Povračilo sredstev za opravljanje obveznega testiranja po odloku vlade
4. Regres za letni dopust za leto 2021 naj delavcem plača država
5. Kritje fiksnih stroškov – z umestitvijo ukrepa v 3.1. Začasnega okvirja naj bodo do kritja stroškov upravičeni tudi zavezanci, ki ne izkazujejo neto izgube v upravičenem kvartalu in jim je bilo z odlokom Vlade prepovedano opravljati dejavnost
6. Mesečni temeljni dohodek za tiste, ki so registrirali dejavnost po 1.9.2020
7. Podaljšanje obstoječih moratorijev kreditov
8. Določitev kasnejšega roka za izplačilo odpravnine oz. možnost plačila odpravnine v več obrokih
9. Ukrepi APZ in ukrepi pomoči po interventnih zakonih delodajalcem zaradi omejitev širjenja bolezni COVID-19 naj se ne izključujejo
10. Plačila davkov v času epidemije (do ukrepov naj bodo upravičeni vsi, razen davčnih dolžnikov pred 13.3.2020)
11. Izplačilo in vračilo državnih pomoči
12. Kritje poslovnih najemnin za upravičence, ki niso najemniki nepremičnin v lasti države ali občine – država naj omogoči financiranje najemodajalcev za čas odloga plačila najemnin
13. Povračilo škode zaradi odpisa blaga
14. Predložitev davčnih obračunov in letnih poročil (se podaljša do 31.5.2021)
15. Odlog veljavnosti 59a.člena ZDDPO-2 in 67.člena ZDOH-2 (prestavitev določb v letu 2022)
16. Višja sila samozaposlenega
17. Oprostitev plačila prispevkov za PIZ za delavce, ki delajo

18. Kritje bolniškega nadomestila iz sredstev ZZZS
19. Dodatno poklicno zavarovanje za poklicne voznike
20. Podaljšanje roka za vložitev vloge na ZRSZ za višjo silo, karanteno, čakanje na delo iz 8 na 15 dni
21. Plačilni roki (8 dni)
22. Sofinanciranje države za investicije v razvoj in opremo preko nepovratnih sredstev
23. Povračilo sredstev za opravljanje testov v tujini in karantena
24. Subvencioniranje nakupa zaščitne opreme
25. Nov krizni dodatek za vse izvajalce pogrebne dejavnosti
26. Predlogi ukrepov za gostinstvo in turizem
27. Predlogi ukrepov za avtobusne prevoznike
28. Predlog ukrepa za domačo in umetnostno obrt

V nadaljevanju podajamo podrobnejše obrazložitve za ukrepe, ki jih je potrebno umestiti v PKP9.

PREDLOGI UKREPOV ZA PKP9:

1. NADOMESTILO IZPADA PROMETA

Uvodoma predlagamo, da država podjetjem, ki so zaprta po odloku, pripravi nov, dodaten ukrep, in sicer finančno spodbudo v obliki nadomestila izpada prometa (določen % izpada prihodka). Ta ukrep naj velja za vse dejavnosti, ki so zaprta z vladnim odlokom oziroma jim je bilo bistveno otežkočeno poslovanje. S tem bi se podjetjem omogočil ponoven zagon oziroma zagotovilo obratna sredstva za poslovanje.

Ta ukrep naj se ne izključuje z drugimi ukrepi oz. pomočmi.

2. ČAKANJE NA DELO

Pozdravljamo rešitev, da bo država povrnila 100 % nadomestila plače (bruto II) za čakanje na delo tistim podjetjem, ki so zaprta z vladnim odlokom. Vendar poudarjamo, da mora ta ukrep veljati vsaj tudi za tiste, ki delajo omejeno oziroma jim je poslovanje bistveno otežkočeno (npr. frizerski salon, ki ima določeno, da se lahko naenkrat v prostoru nahaja le 1 stranka na 30 m², kar pomeni, da imajo zato še vedno večino zaposlenih na čakanju na delo).

Tudi gostincem, ki opravljajo dostavo in take-away je onemogočeno opravljati dejavnost v lokalih, zato predlagamo dopolnitev, da država povrne bruto II vsem, ki jim je opravljanje gospodarske dejavnosti **bistveno otežkočeno**. Taka rešitev naj velja od 13.3.2020 dalje.

3. POVRAČILO SREDSTEV ZA OPRAVLJANJE OBVEZNEGA TESTIRANJA PO ODLOKU VLADE

V skladu z odlokom Vlade RS se morajo zaposleni v določenih gospodarskih dejavnostih testirati, da lahko opravljajo storitev. Zato predlagamo, da se v celoti zagotovi sredstva za pokrivanje stroškov obveznega testiranja, in sicer do preklica epidemije, v kolikor se ne udeležijo brezplačnih testiranj v javnih zdravstvenih zavodih in so samoplačniki.

Prav tako predlagamo ureditev oz. poenotenje cen množičnega testiranja različnih javnih zavodov po Sloveniji.

4. REGRES ZA LETNI DOPUST ZA LETO 2021 NAJ DELAVCEM PLAČA DRŽAVA

Zaradi epidemije COVID-19 je močno prizadeta likvidnost številnih slovenskih delodajalcev, ki le stežka zagotavljajo potrebna likvidna sredstva za stroške dela. Država ni sprejela nikakršnega ukrepa, vezanega na izplačilo regresa za letni dopust. Ker delodajalci nimajo več likvidnostnih sredstev, še posebej ne tisti, katerih opravljanje dejavnosti je z odlokom Vlade prepovedano, naj regres za letni dopust za leto 2021 delavcem plača država.

5. KRITJE FIKSNIH STROŠKOV

Predlagamo razširitev lestvice za kritje fiksnih stroškov, kot sledi v nadaljevanju:

Predlagamo nov 3., 5., 8., 9. in 11. odstavek 109. člena ZIUOPDVE:

(3) Nekriti fiksni stroški za potrebe tega ukrepa predstavljajo mesečne nekritne fiksne stroške v upravičenem obdobju, ki so ocenjeni v višini ene dvanajstine 24 odstotkov letnih prihodkov od prodaje leta 2019 v primeru upada prihodkov od prodaje na podjetje ali prihodkov od prodaje glede na povprečno število zaposlenih ali prihodkov od prodaje glede na vrednost osnovnih sredstev, brez zemljišč, če je upad višji kot 70 odstotkov oziroma v višini ene dvanajstine 18 odstotkov letnih prihodkov od prodaje leta 2019 v primeru upada prihodkov od prodaje na podjetje ali prihodkov od prodaje glede na povprečno število zaposlenih ali prihodkov od prodaje glede na vrednost osnovnih sredstev, brez zemljišč, če upad prihodkov znaša od 50 do 70 odstotkov oziroma v višini ene dvanajstine 12 odstotkov letnih prihodkov od prodaje leta 2019 v primeru upada prihodkov od prodaje na podjetje, če upad prihodkov znaša od 30 do 50 odstotkov.

Za upravičence, ki so bili registrirani od vključno 1. oktobra 2019 do 1. septembra 2020 nekriti fiksni stroški predstavljajo mesečne nekritne fiksne stroške v upravičenem obdobju preračunane na letno obdobje.

(5) Višina nekritih fiksnih stroškov se izračuna glede na naslednjo lestvico:

Upad prihodkov od prodaje v upravičenem obdobju v primerjavi s prihodki od prodaje v enakem obdobju leta 2019 oziroma upad prihodkov od prodaje v upravičenem obdobju v primerjavi s prihodki od prodaje v času od registracije upravičenca do 1. septembra 2020, preračunanimi na enako obračunsko obdobje	Višina nekritih fiksnih stroškov se določi v odstotku od letnih prihodkov za leto 2019 oz. prihodkov od prodaje v času od registracije do 1. septembra 2020, preračunanimi na enako obračunsko obdobje za vsak mesec poslovanja v upravičenem obdobju iz osmega odstavka tega člena
30,00 % do vključno 50,00 %	1 %
50,00 % do vključno 70,00 %	1,5 %
nad 70,00 %	2 %

vendar ne več kot:

- 1.000 eurov mesečno na zaposlenega ali na samozaposlenega oziroma družbenika, delničarja ali ustanovitelja zadruga ali zavoda skladno z drugo alinejo prvega odstavka tega člena, v upravičenem obdobju, če je upad med 30% in 50%;
- 1.500 eurov mesečno na zaposlenega ali na samozaposlenega oziroma družbenika, delničarja ali ustanovitelja zadruga ali zavoda skladno z drugo alinejo prvega odstavka tega člena, v upravičenem obdobju, če je upad med 50% in 70%;
- 2.000 eurov mesečno na zaposlenega ali na samozaposlenega oziroma družbenika, delničarja ali ustanovitelja zadruga ali zavoda skladno z drugo alinejo prvega odstavka tega člena, v upravičenem obdobju, če je nad 70%;
- 70% neto izgube (AOP 187 ali AOP 183 in četrtnina predvidene akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za leto 2020) upravičenca, ki je srednje veliko ali veliko podjetje, navedene v izkazih poslovnega izida v upravičenem obdobju oz. 90% neto izgube (AOP187 ali AOP 183 in četrtnina predvidene akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti) upravičenca, ki je mikro ali malo podjetje, v izkazih poslovnega izida v upravičenem obdobju. Velikost upravičenca se določa skladno s Prilogo 1 Uredbe Komisije 651/2014/EU. Upravičenec navede velikost v izjavi iz 110. člena tega zakona.

Upravičenec se v izjavi iz 110. člena tega zakona izjavi o povprečnem številu zaposlenih po pogodbi o zaposlitvi v obdobju od 1.12.2019 do 30.11.2020 za namene izračuna višine upravičenja iz prve in druge alineje tega odstavka. Povprečno število zaposlenih se izračuna kot število delovnih ur v prej navedenem obdobju, za katere so zaposleni dobili plačo in nadomestilo plače v breme delodajalca, pri čemer se upošteva ure na delu, praznike, dopuste in bolezni v breme podjetja ter ure, za katere je bilo delavcu izplačano nadomestilo plače po interventni zakonodaji (čakanje na delo, skrajšan delovni čas, višja sila in karantena) v primerjavi s številom možnih delovnih ur za to obdobju, in sicer na dve decimalki natančno. Pri samozaposlenih upoštevamo ure vključitve v zavarovanje.

(2) Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Ne glede na tretji, četrti in peti odstavek tega člena se kot prihodke od prodaje lahko upošteva prihodke od prodaje glede na povprečno število zaposlenih ali prihodke od prodaje glede na vrednost osnovnih sredstev, brez zemljišč. Pri osnovnih sredstvih se upošteva knjigovodsko stanje na zadnji dan leta (31.12.), pri čemer zajemamo v izračun opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva ter naložbene nepremičnine, razen zemljišč«.

Število zaposlenih in velikost upravičenca se ugotavlja na dan oddaje vloge. **Pri številu zaposlenih se upošteva tudi študentsko delo.**

(8) Upravičeno obdobje pomoči je od 16. marca 2020 do 30. junija 2021.

(9) Pomoč v obliki delnega povračila nekritih fiksnih stroškov se upravičencem lahko dodeli na osnovi ocenjenih podatkov. Upravičenost do prejete pomoči se ugotavlja naknadno skladno s petim odstavkom tega člena.

(11) Za upravičence, ki bodo povračila nekritih fiksnih stroškov uveljavljali preko 3.1. začasnega okvirja se pogoj izgube ne upošteva.

Dopolnitev 10. člena PKP7 z novim 4. odstavkom (kdo se ne šteje za podjetje v težavah):

(4) Pomoč se ne odobri podjetjem, ki so bila dne 31. decembra 2019 že podjetja v težavah (v smislu uredbe o splošnih skupinskih izjemah). Z odstopanjem od zgoraj navedenega se lahko pomoč dodeli mikro ali malim podjetjem (v smislu Priloge I k uredbi o splošnih skupinskih izjemah), ki so bila v težavah že 31. decembra 2019, če v skladu z nacionalno zakonodajo niso v kolektivnem postopku zaradi insolventnosti in niso prejela pomoči za reševanje ali prestrukturiranje .

Obstoječi 4. odstavek postane 5.

Predlagamo nov odstavek 109. člena ZIUOPDVE, in sicer:

»Ne glede na peti odstavek so upravičenci, ki jim je bilo zaradi vladnega odloka v celoti ali delno prepovedano opravljanje dejavnosti, upravičeni do kritja fiksnih stroškov v višini 70%, razen za mikro in mala podjetja, pri katerih intenzivnost pomoči znaša 90 %, brez dodatnih omejitev.«

6. MESEČNI TEMELJNI DOHODEK ZA TISTE, KI SO REGISTRIRALI DEJAVNOST PO 1.9.2020

V tem trenutku je ukrep pridobitve temeljnega dohodka podaljšan do 31. 3. 2021. Vendar so do njega upravičeni le samozaposleni, ki so pričeli z opravljanjem dejavnosti do 1. 9. 2020. Predlagamo, da se krog upravičencev do temeljnega dohodka razširi tako, da zajame tudi novoustanovljene subjekte po tem datumu. Do temeljnega dohodka naj bodo upravičeni samozaposleni, ki so bili registrirani najkasneje na dan 1. 1. 2021. Pogoj za pridobitev temeljnega dohodka je upad čistih prihodkov od prodaje (več kot 20%) v prvem kvartalu 2021 napram prvemu kvartalu 2019. V kolikor zavezanec ni posloval v letu 2019 upad izračuna na način, da

primerja povprečne mesečne prihodke v prvem kvartalu 2021 s povprečnimi mesečnimi prihodki, ki jih je dosegel od ustanovitve do 31. 12. 2020.

7. PODALJŠANJE OBSTOJEČIH MORATORIJEV KREDITOV

V kratkem poteče moratorij na kredite; s tem se srečujejo predvsem tisti, ki delujejo na področju gostinstva in turizma. Z Odlokom jim je prepovedano opravljanje dejavnosti, vsak posameznik pa se z banko težko dogovarja in usklajuje, kako poplačati obveznosti, zato predlagamo sistemski ukrep, ki bi podaljšal moratorij za dodatnih 12 mesecev, če ne vsem, pa vsaj tem, ki skladno z Odlokom ne smejo opravljati dejavnost.

8. DOLOČITEV KASNEJŠEGA ROKA ZA IZPLAČILO ODPRAVNINE OZ. PLAČILO V VEČ OBROKIH

Zaradi likvidnosti številnih podjetij predlagamo, da lahko delodajalec delavcu v letu 2021 izplača odpravnino v celoti ali v več mesečnih obrokih najkasneje v roku šest (6) mesecev od prenehanja pogodbe o zaposlitvi.

9. UKREPI AKTIVNE POLITIKE ZAPOSLOVANJA

Na področju ukrepov APZ (Aktivne politike zaposlovanja) Zavod za zaposlovanje pri izdaji odločb tolmači, da delodajalci, ki so prejeli subvencije za zaposlovanje (mladih, starejših idr.) iz naslova ukrepov APZ zanje ne morejo uveljavljati drugih nadomestil (npr. za čakanje).

Predlagamo, da se za čas trajanja ukrepov zaradi omejitev širjenja bolezni covid-19 izvrševanje teh pogodbenih obveznosti odloži in delodajalcem omogoči uveljavljanje nadomestil oz. povračil, ne glede na prejete subvencije za zaposlitev.

Opcija je tudi, da se pri odmeri nadomestila ali subvencije že všteje del prejete subvencije po APZ, delodajalcu pa nato izplača razlika.

Ukrepi APZ in ukrepi pomoči po interventnih zakonih delodajalcem zaradi omejitev širjenja bolezni covid-19 naj se ne izključujejo.

Za že izdane odločbe naj ZRSZ izvede obnovo postopka po uradni dolžnosti in vlagateljem prizna pravice. Prav tako se predlaga, da se odlog uporabe spornih pogodbenih razmerij izvrši na podlagi določbe zakona, brez nepotrebnega administriranja, s sklepanjem aneksov k pogodbam.

10. PLAČILO DAVKOV V ČASU EPIDEMIJE

V situaciji, ko se velika večina podjetij sooča z vprašanjem preživetja, ohranitvi najprej podjetja in nato delovnih mest, je med njimi vedno več takšnih, ki niso upravičeni do ukrepov pomoči zaradi pogoja, po katerem morajo biti na dan vloge poravnani vsi davki in prispevki. Sam pogoj v spomladanskem valu, ob prvem zapiranju, ni bil sporen, medtem ko zdaj, ko so morala podjetja zapreti svoje dejavnosti (npr. ponovno zapreti gostinske lokale), je mnogo takšnih, ki si še niso opomogli od prve krize in vseh davkov ne morejo tekoče poravnati.

Zato predlagamo, da se pogoj datumsko omeji, na način, da so do ukrepov upravičeni vsi, razen davčnih dolžnikov pred 13.3.2020. Predlagamo tudi, da se vse davčne dajatve in prispevki brezpogojno in brezobestno odloži in da se s tem prav tako ne omeji upravičenosti do ukrepov pomoči.

11. IZPLAČILO IN VRAČILO DRŽAVNIH POMOČI

Državna pomoč (čakanje na delo, subvencioniranje skrajšanega delovnega časa, višja sila in karantena) naj se povrne direktno delavcu, z namenom, da delodajalci ne zalagajo sredstev in potem predolgo čakajo na povrnitev s strani države.

Poleg tega predlagamo, da tistim podjetjem, ki kljub epidemiji poslujejo uspešno, ne bi bilo treba vračati državne pomoči, ampak bi ta sredstva namenila za razvoj podjetja in nagrade zaposlenim.

12. KRITJE POSLOVNIH NAJEMNIN

Predlagamo, da se upravičencem, ki niso najemniki nepremičnin v lasti države ali občin, določi večji delež nadomestitve mesečnih fiksnih stroškov ali pa povrne celotno plačano najemnino na podlagi dokazila o plačilu.

Predlagamo subvencioniranje odloga plačila najemnin najemodajalcem.

Podjetjem, ki oddajajo prostore v najem sicer ni prepovedano opravljanje dejavnosti, je pa bilo zaradi epidemije predčasno prekinjenih veliko najemnih pogodb in jih še veliko bo, ker tudi tisti, ki delno lahko opravljajo dejavnost ne zmorejo plačevati najemnin. Podjetjem-najemodajalcem, ki oddajajo v najem prostore, za katere se najemniki v času epidemije zaradi epidemije in/ali njenih posledic predčasno prekinili pogodbe o najemu ali zahtevali znižanje najemnin, naj se povrne vrednost zaradi prekinitve pogodbe ne-prejetih najemnin ali vrednost razlike med znižano in pogodbeno najemnino glede na sklenjene v pogodbah o najemu. Tudi sklepanje novih najemnih pogodb za prostore, ki se oddajajo za stanovanjske namene ni mogoče, ker se zaradi prepovedi ne sme izvajati ogledov s strani fizičnih oseb (velja za najemne pogodbe s fizičnimi osebami – večinoma za najem stanovanj).

Predlagamo povračilo najemnin najemodajalcem, za konkretne primere, ko so najemniki prekinili najemne pogodbe ali od najemodajalca izposlovali znižanje najemnine.

13. POVRAČILO ŠKODE ZARADI ODPISA BLAGA

Zaradi poteka trajanja blaga je v dejavnostih, ki so ostale zaprte (gostinska dejavnost) nastala precejšnja škoda; enako je bilo v času zaprtja cvetličarn s cvetjem, ki so ga morali cvetličarji zavreči. Zato predlagamo, da se ta škoda povrne.

14. PREDLOŽITEV DAVČNIH OBRAČUNOV IN LETNIH POROČIL

Predlagamo, da se podaljša rok za predložitev davčnih obračunov in letnih poročil za leto 2020 zavezancem, ki imajo poslovno leto enako koledarskemu letu, do 31.5.2021.

15. ODLOG VELJAVNOSTI 59a.člena ZDDPO-2 in 67.člena ZDOH-2

Predlagamo:

- Odlog veljavnosti 59 a. člena ZDDPO-2 od vključno 1.1.2020 do 01.01.2022
- Odlog veljavnosti 67. člena ZdoH-2 od vključno 1.1.2020 do 01.01.2022

Pomembna komponenta na področju razbremenitve gospodarstva je tudi podaljšanje veljavnosti zgoraj navedenih členov, tako da se pri obračunu davka iz dohodkov pravnih oseb in davka iz dejavnosti upošteva za leto 2020 in 2021 uveljavljanje davčnih olajšav v višini celotne davčne osnove. Ohrani se princip kot je veljal v preteklosti, ko je bilo gospodarstvo v bistveno boljšem položaju, kot je v letu 2020 zaradi nastalih posledic epidemije.

16. VIŠJA SILA SAMOZAPOsLENEGA

Institut višje sile samozaposlenega je prinesel ZZUOOP (PKP5) in velja od 1. 9. dalje. Predlagamo, da se položaj samozaposlenih izenači s položajem delavcev, in se jim povrne izgubljeni dohodek tudi za obdobje od 13. 3. do 24. 6. za šoloobvezne otroke in do 31. 8. za vrčevske otroke.

Skladno z 93. členom Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (ZZUOOP) so samozaposleni, družbeniki poslovodne osebe in ostali upravičenci, upravičeni do delno povrnjenega izgubljenega dohodka za čas nezmožnosti opravljanja dela zaradi višje sile zaradi obveznosti varstva otroka in sicer ne več kot 250 eurov za 10 dni, 500 eurov za 20 dni in 750 eurov v enem mesecu.

Upravičenci predložijo izjavo preko eDavkov, v kateri navedejo le datum nastopa okoliščine, ne pa tudi trajanja le-te, zato smo na davčni organ naslovili prošnjo za dodatna pojasnila vezana na uveljavljanje ukrepa in sicer ali upravičenci lahko koristijo višjo silo po urah in ali je pogoj za ukrep, da upravičenec ne more opravljati dejavnosti in organizirati opravljanja dejavnosti na domu.

Davčni organ v pojasnilu št. 0920-20282/2020-2 z dne 16.11.2020 pojasnjuje, da vložnik prejme 250 eurov, ne glede na to, koliko časa traja varstvo, pri čemer mora izpolnjevati pogoj glede nezmožnosti opravljanja dejavnosti in organiziranja opravljanja dejavnosti na domu.

Zakonodajalca naprošamo, da v PKP7, za obdobje od 1.9.2020 dalje, vključi spremembe ukrepa na način, da se pri višji sili delno izgubljeni dohodek izplača sorazmerno glede na čas trajanja višje sile (tudi po urah) in ukine pogoj vezan na organiziranje opravljanja dejavnosti na domu.

Obrazložitev:

1. Razlikovanje zavezancev glede na statusno pravno obliko opravljanja dela ni dopustno

Delodajalci so upravičeni do povračil nadomestil plače za delavce, ki koristijo višjo silo, tudi v primeru, da bi delavcu lahko organizirali opravljanje dela na domu, zato ni dopustno, da pri samozaposlenih ta pogoj obstaja. Dejstvo je, da v primeru varstva otroka dejavnosti ni moč opravljati, četudi ima samozaposlen registriran sedež opravljanja dejavnosti na stalnem naslovu.

2. Sorazmernost izplačila

Delavec v delovnem razmerju se z delodajalcem lahko dogovori, da koristi ukrep varstva otroka glede na lastne potrebe, tudi po urah, zato mora biti tak način omogočen tudi samozaposlenemu. Napačno bi bilo stališče organa, da za samozaposlene velja le koriščenje po dnevih, še več, če ni določene sorazmernosti na dan, bi to dejansko lahko pomenilo, da bi samozaposlen prejel 250 eurov tudi za en sam dan varstva otroka ali celo nekaj ur.

17. OPROSTITEV PLAČILA PRISPEVKOV ZA PIZ ZA DELAVCE, KI DELAJO

Predlagamo, da se smiselno enako kot je določal 33. člen ZIUZEOP uredi oprostitev plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, od 1.10.2020 do 30.6.2021, za delavce, ki delajo.

18. KRITJE BOLNIŠKEGA NADOMESTILA IZ SREDSTEV ZZS

Predlagamo kritje bolniškega nadomestila iz sredstev ZZS smiselno enako kot je urejal 56. člen ZIUZEOP.

19. DODATNO POKLICNO ZAVAROVANJE ZA POKLICNE VOZNIKE

V Sloveniji imamo vzpostavljen sistem dodatnega pokojninskega zavarovanja (v nadaljevanju: DPZ), katerega namen je, da se zaposlenim, ki opravljajo posebno težka in zdravju škodljiva dela oz. dela, ki jih po določeni starosti ni več mogoče uspešno opravljati, zagotovi poklicno pokojnino. Sistem DPZ je torej sistem, ki je zastavljen kot izjema od redne ureditve pokojninskega zavarovanja, ki je namenjena varovanju dokazano ranljivih skupin. ZPIZ-2 predpisuje pogoje za vključitev delovnih mest v sistem DPZ ter številne formalne (postopkovne) korake, ki morajo biti izvedeni, da se določeno delovno mesto legalno in legitimno identificira kot tako, da je potrebna

vklučitev v sistem DPZ. Pri tem ima vsak od udeležениh tudi možnost podati svoje mnenje in uveljaviti svoje pravice. Zakonodajalec je predvidel celovit sistem, ki zagotavlja tudi to, da ima delodajalec pravico v postopku zahtevati preverjanje uvrstitve posameznega konkretnega delovnega mesta v DPZ ter uveljavljati izključitev iz sistema DPZ. To preverjanje bi moralo potekati preko dveh strokovnih komisij, ustanovljenih v skladu z ZPIZ-2, ki pa nista ustanovljeni.

Problem je nastopil, saj se ta zakonodajni okvir s strani Vlade RS in pristojnega Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ) ne izvaja. Kljub temu, da je ZPIZ-2 stopil v veljavo s 1.1.2013, do danes Vlada RS oz. pristojno ministrstvo (MDDSZ) nista zagotovila tega, da bi prišlo do realizacije zakonodajnega okvirja in nista izpolnila obveznosti, ki jima jih je zakonodajalec naložil s sprejemom ZPIZ-2 pred osmimi leti. Izvršilna veja oblasti sedaj zastopa stališče, da so poklicni vozniki na podlagi prehodne določbe 413. člena ZPIZ-2 avtomatično vključeni v sistem DPZ na podlagi podzakonskega akta iz leta 1975. Avtomatična uvrstitev voznikov v režim DPZ, pri čemer ta uvrstitev ni preverjena s strani obeh komisij po postopku predvidenem po ZPIZ-2, nasprotuje smislu in namenu določb ZPIZ-2 in s tem posega v pravice prevoznikov. Avtomatična uvrstitev posameznega poklica v DPZ ni skladna z ustavnopravnimi načeli RS. Vsaka uvrstitev bi morala biti preverjena s strani strokovnih teles na podlagi kriterijev, ki jih določa danes veljavni ZPIZ-2 v 199. členu. Iz 80.-tih let prejšnjega stoletja obstaja le podzakonski akt, ki bi moral biti v skladu z veljavnim 199. členom ZPIZ-2. V kolikor ni, ga sodišče in državni organi ne smejo uporabiti. Podlaga za to je v 87. členu Ustave RS, ki določa, da se lahko pravice in obveznosti državljanov in drugih oseb določajo le z zakonom.

Torej, podzakonski akt ne more imeti višjega pomena kot ga določa zakon (ne more delodajalcu nalagati več obveznosti, kot mu jih zakon), saj gre za hierarhično nižji pravni akt. Pozivamo na ustrežno ureditev sistema DPZ.

20. PODALJŠANJE ROKA ZA VLOŽITEV VLOGE NA ZRSZ IZ 8 NA 15 DNI

Rok 8 dni za vložitev vloge na ZRSZ za višjo silo, karanteno in čakanje na delo je bistveno prekratek, zato je v kar nekaj primerih prihajalo do zavrženja vloge kot prepozne, čeprav je vlagatelj izpolnjeval vsebinske pogoje, zato naj bo uzakonjen vsaj 15 dnevni rok.

Predlagamo rešitev kot jo pozna ZUTD za priznanje denarnega nadomestila. Če zavarovanec poda vlogo za denarno nadomestilo v roku 30 dni po nastanku brezposelnosti, se mu prizna že od prvega dne brezposelnosti, če poda vlogo po 30 dneh, pa dobi šele od takrat naprej, za dneve zamude pa ga ne prejme.

21. PLAČILNI ROKI

Predlagamo, da je plačilni rok za neposredne in posredne uporabnike proračuna za plačila zasebnim subjektom osem dni, kot je to določal ZIUZEOP.

22. SOFINANCIRANJE DRŽAVE ZA INVESTICIJE V RAZVOJ IN OPREMO PREKO NEPOVRATNIH SREDSTEV

Potrebno je izpostaviti, ker govorimo o javnih sredstvih, da so nepovratna sredstva večinoma razdeljena preko razpisov, za katere je potrebno kandidirati in izpolnjevati pogoje. Zato opozarjamo, da je potrebno za vsa podjetja (mikro, mala, srednja in velika) pripraviti enaka merila in pogoje. Prav tako v primerih povratnih virov.

Za mikro in mala podjetja je potrebno zagotoviti nepovratna sredstva za investicije, katerih namen bo sofinanciranje razvojnega dela v podjetjih ter investicij v strojno opremo in stroje za razvoj novih produktov ali storitev za uvajanje novih tehnologij.

Stopnja sofinanciranja bi morala biti motivacijska za vsa podjetja (mikro, mala podjetja). Menimo, da vsaj 60 %. Potrebno je opredeliti pogoje za spodbujanje in uvajanje novih ali dvig zahtevnosti izdelkov, ustvarjanje novih delovnih mest ali rasti dodane vrednosti na zaposlenega v MSP. Upravičeni stroški bi bili nakup novih strojev in opreme, stroški osebja, materialni stroški, stroški nakupa neopredmetenih osnovnih sredstev (nakup programske opreme) in stroški storitev zunanjih izvajalcev, stroški, ki so neposredno povezani z aktiviranjem strojev in opreme.

23. POVRAČILO SREDSTEV ZA OPRAVLJANJE TESTOV V TUJINI IN KARANTENA

Predlagamo povračilo sredstev države za opravljanje testov v tujini. Veliko podjetnikov, ki z delavci delajo v tujini od ponedeljka do petka, se mora vsakokrat testirati, ko prehajajo mejo konec tedna, kar jim povzroča dodatne stroške.

Kot primer navajamo podjetje, ki dela v Srbiji in na Hrvaškem, zaposlenih ima 15 delavcev, ki jim mora zagotoviti opravljen PCR test, ki stane za enega zaposlenega 95 EUR. Kupec teh stroškov, ne krije.

Če delajo podjetniki z delavci v več državah, se morajo testirati tudi večkrat. Pomoč države za izvedbo hitrih testov v tem primeru ne pokrije vseh stroškov, zato je potrebno znesek nujno povečati iz 40 € na 100 €.

Vsak dan je več slovenskih napotnih delavcev, ki jim je odrejena karantena s strani tujih zakonskih določil. Za pomoč majhnim podjetjem in samozaposlenim je nujno, da se vključi tudi priznanje tuje karantene s strani NIJZ.

24. SUBVENCIONIRANJE NAKUPA ZAŠČITNE OPREME

Predlagamo, da Slovenski podjetniški sklad obravnava in odobri vse vloge, ki so poleti 2020 prispele na javni poziv za nakup zaščitne opreme in niso bile odobrene, zaradi pomanjkanja sredstev.

25. NOV KRIZNI DODATEK ZA VSE IZVAJALCE POGREBNE DEJAVNOSTI

Predlagamo nov krizni dodatek (200 €) za vse izvajalce pogrebne dejavnosti, ki ga krije oziroma povrne država.

Podobno, kot delavci v zdravstvu so tudi zaposleni v pogrebni službi v času epidemije ves čas izpostavljeni okužbam in dodatno obremenjeni, zaradi povečanega števila umrlih. Zaposleni se soočajo s svojci in morajo še toliko bolj skrbeti za svoje zdravje. Stiske svojcev, ki so posledica epidemije (dolge čakalne dobe, izguba služb, pomanjkanje sredstev, ipd.) povzroča velike psihične pritiske pri zaposlenih, ki izvajajo organizacijo pogrebov in pogrebno službo.

Krizni dodatek naj pripada vsem zaposlenim ne glede na višino plače (ob zadnji omejitvi dveh neto minimalnih plač je dodatek prejelo malo delavcev).

26. PREDLOGI UKREPOV ZA DEJAVNOST GOSTINSTVA IN TURIZMA:

- 1. Ukrep pokrivanja izpada prometa panoge gostinstva in turizma**, ki jim je prepovedano opravljati dejavnost (določimo po SKD) je potrebno ločiti od ostalega gospodarstva.

Enkratno denarno nadomestilo za izpad prihodkov zaradi prepovedi poslovanja ali omejitev poslovanja v letu 2020 in sicer v višini 5% od prometa 2019, za vsa podjetja, ki jim je promet upadel za 10% ali več.

2. Nujni popravki veljavnih ukrepov:

- predlagamo UTD tako kot je bilo za marec, april in maj (izplačilo 700 € neto, prispevke v celoti pokrije država). Trenutno od 1100 € plačujejo prispevke sami, ki so od 500 do 800 ali več €, zato od UTD ostane premalo za osnovne življenjske stroške.
- APZ (aktivna politika zaposlovanja) naj ne izključuje upravičenost do ukrepa nadomestil za zaposlene na čakanju na delo. Predlagamo anekse k pogodbam (zamrznitev pogodb za čas zaprtja) in izplačilo nadomestil tudi za nazaj.
- Kritje fiksnih stroškov in izpad prometa po enostavnejšem modelu (% od prometa). Enostavno, pregledno, pomoč takoj. Ker je panoga z odlokom zaprta oz. omejena, predlagamo nadomestilo za izpad prometa. Predlagamo, da se po istem ključu, kot velja za upravičenost do povračila plač v celoti (bruto II), poveča odstotek pri ukrepu delnega kritja fiksnih stroškov za podjetja, ki jim je prepovedano opravljati dejavnost. In sicer:
  - za podjetja, ki jim je promet v primerljivem obdobju upadel za 30 % - 70 % iz 0,6 % na 1,4%
  - za podjetja, ki jim je promet v primerljivem obdobju upadel za več kot 70 % iz 1,2 % na 2 %Menimo, da ostale omejitve (kapica, neto izguba) za te panoge niso potrebne, saj je upad prometa, ki je povzročen zaradi prepovedi poslovanja, dovolj velik razlog za upravičenost do tega nadomestila.

Za celotno panogo turizem, ki je v letu 2019 skupaj ustvarila 2,75 mrd €, predstavlja predlagan ukrep pokrivanja izpada prihodkov dodatnih 18 mio € na mesec. Menimo, da bi lahko neporabljena sredstva za koriščenje turističnih bonov vsaj delno preusmerili v pomoč tudi preostalim panogam v turizmu.

3. Podaljšanje obstoječih moratorijev kreditov, ki so bili sprejeti v prvem valu pandemije po ZIUOPOK in veljajo od aprila 2020 do marca 2021, in sicer **vsaj do aprila 2022**

V času, ko zapadejo kreditne obveznosti (marca 2021) nihče od hotelirjev ne bo v stanju vračati kreditov zaradi že nevzdržnega padca realizacije in vseh ostalih napovedi in projekcij, ki govorijo o tem, da se turizem v bližnji prihodnosti ne bo zagnal. Prosimo, da čim prej ukrepate, saj podjetja od bank na prošnje dobivajo odgovore, da brez zakonodajne podlage ne morejo zagotavljati podaljšanja.

4. Vezano na zgornji ukrep bo nujno potrebno zagotoviti tudi **NEPOVRATNE SUBVENCije ZA OBRESTI NA OBSTOJEČE KREDITE** za obdobje od 13.3.2020 do 31.12.2020 in 01.01.2021 do normalizacije stanja, saj jih podjetja zagotovo ne bodo sposobna poravnati. Prav tako nič ne kaže, glede na prepoved poslovanja, da bodo obresti sposobni plačevati v tem letu.
5. Izenačitev osnove sofinanciranja skrajšanega delovnega časa z osnovo za sofinanciranje ukrepa sofinanciranja čakanja na delo po PKP6, torej naj bo **osnova povprečna plača**
6. Za velika podjetja (kot to omogoča točka 3.10. – 43.b Začasnega okvira za državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19), ki jim je bila že odobrena maksimalna višina 3.000.000,00 EUR iz naslova pomoči v obliki delnega povračila nekritih fiksnih stroškov, lahko znaša višina delnega povračila izplačanih nadomestil plače iz 71. člena ZZUOOP s strani RS 80% mesečne bruto plače delavca, vključno s prispevki delodajalca za socialno varnosti (kot to določa točka 3.10. – 43.d Začasnega okvira za državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID – 19) (Predlog dopolnitve 73. člena ZZUOOP, kot je bil spremenjen s 23. členom ZIUOPDVE (PKP 6))

7. Znižanje splošne in nižje stopnje DDV na raven pred ZUJF (20% in 8,5%) in umestitev gostinskih storitev v posebno nižjo stopnjo DDV (5%)

Poleg znižanja splošne stopnje DDV predlagamo v gostinstvu in turizmu znižanje stopnje DDV na 5% in sicer za gostinske storitve prehrane in brezalkoholne pijače, vino in pivo (razen za alkoholne pijače z več kot 15 volumenskih odstotkov alkohola). Tudi v Avstriji (na 5%), Nemčiji (na 5%) in v drugih državah (Madžarska) uvajajo za gostinstvo nižje stopnje DDV.

8. Zaposlenim na čakanju v panogi gostinstva in turizma, kjer je prepovedano opravljati dejavnost ali je zaradi omejitev bistveno zmanjšan obseg njihovega poslovanja, naj se izplačuje 100-odstotno nadomestilo plače

Kadrovska problematika je v panogi gostinstva in turizma še posebej pereča in izstopajoča. Že v preteklih letih smo opozarjali, da je kadrov iz različnih razlogov premalo. V turizmu, kot strateško pomembni panogi, potrebujemo kvalitetne in zanesljive kadre, ki pa jih zaradi dolgotrajnega zaprtja, ko prejemo 80 odstotkov nadomestila plač, že izgubljam. Člani nam sporočajo, da se zaposleni raje odločajo za zaposlitev v panogah, kjer lahko normalno delajo in zaslužijo polno plačo. S predlaganim ukrepom bi tako preprečili, da bi COVID kriza še dodatno oslabil panogo na kadrovskem področju. Ko bodo začeli poslovati, pa kadra ne bo.

9. Država naj subvencionira regres in dopust v sorazmerni višini prepovedi obratovanja

Predlagamo sorazmerno nadomestilo za plačilo regresa in dopusta zaposlenim. Podjetja, ki že 6 mesecev ne smejo delovati oz. so omejena pri svojem delovanju, ne bodo zmogla izplačati regresa in dopustov zaposlenih.

10. Odlog obveznosti

Vse finančne obveznosti podjetij (glavnice, obresti) iz vseh vrst kreditnih pogodb (običajne, finančna prestrukturiranja, prisilne poravnave itd.) se preložijo na leto 2022 oz. za dodatnih 12 mesecev.

11. Odpiranje panoge po vzoru Italije

Tudi v Sloveniji si želijo gostinci, da bi vlada dovolila delati po vzoru Italije. Tam je večina dežel v rumeni coni, kar pomeni, da so restavracije in bari odprti vse dni v tednu od 5. ure do 18. ure. Po tej uri lahko nudijo osebni prevzem hrane do 22. ure, dostava na dom pa je možna tudi v nočnem času. Pri nudenju hrane gostom v lokalih je treba upoštevati razdaljo med mizami (1 meter) in določiti maksimalno število gostov glede na površino lokala.

12. Nadomestilo za poslovno škodo

Gostincem naj se povrne nadomestilo za poslovno škodo, ki jim je bila povzročena v času prepovedi opravljanja storitev v B2B segmentu. Zaradi napačnih interpretacij odlokov in navodil Ministrstva z agospodarski razvoj in tehnologijo namreč gostinci v minulih mesecih niso poslovali s podjetji (B2B), čeprav bi lahko.

27. PREDLOGI UKREPOV ZA AVTOBUSNE PREVOZNIKE

Podaljšanje veljavnosti pogodb za posebne linijske prevoze

Ne glede na določbe Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18; v nadaljevanju: »ZJN-3«) se veljavne pogodbe ali veljavni okvirni sporazumi za izvajanje posebnih linijskih prevozov, sklenjeni z veljavnostjo do 1. septembra 2021 z gospodarskimi subjekti, ki jih je zaradi ukrepov države in zaradi širjenja bolezni v obdobju trajanja razglašene epidemije nalezljive bolezni COVID-19 na območju Republike Slovenije izvajanje storitev po veljavnih pogodbah ali

okvirnih sporazumih onemogočeno ali pa je bistveno oteženo, lahko brez javnega razpisa podaljšajo do 1. septembra 2022.

Dopolnitev drugega odstavka 74. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUPOPDVE)

Predlagamo, da se navedeno določbo ZIUPOPDVE dopolni tako, da bo iz nje nedvoumno izhajalo, da se nadomestilo v višini 18 % dnevne cene ali v višini 18 % pogodbene cene na dan, če dnevna cena ni določena, za dni, ko ni izvajal šolskih prevozov, pa so bili ti predvideni v šolskem koledarju, izplača iz državnega proračuna, preostanek oz. razliko (nad 18 % in) do 36 % pa je upravičen kriti naročnik.

Država je spoznala upravičenost do nadomestil za izvajanje šolskih prevozov in z ukrepom pomoči v 74. členu ZIUPOPDVE izvajalcem šolskih prevozov predvidela nadomestila za pokritje dela fiksnih stroškov za čas, ko teh prevozov ne izvajajo in tudi ne morejo opravljati drugih prevozov ali drugih dejavnosti, iz katerih bi lahko krili svoje fiksne stroške. Zakonodajalec je za drugi del fiksnih stroškov izvajalca predvidel, da jih v skladu s pogodbo o izvajanju šolskih prevozov krije naročnik. Glede na to, da naročniki prevozov svoje obveznosti glede na obstoječo dikcijo zakonske določbe ne želijo izpolniti, predlagamo spremembo oz. dopolnitev zgoraj navedenega člena.

28. PREDLOG UKREPA ZA DOMAČO IN UMETNOSTNO OBRT

Predlagamo, da se davčna stopnja DDV zniža za rokodelske izdelke s pridobljenim certifikatom. Ker je domača in umetnostna obrt tesno povezana s turistično dejavnostjo, ki je v času epidemije COVID-19 popolnoma zamrla, je rokodelcem promet v zadnjem letu upadel za več kot polovico.

Da bi ohranili izdelovanje rokodelskih izdelkov, ki so del kulturne dediščine Slovenije in predstavljajo pomemben del njene turistične ponudbe, predlagamo umestitev certificiranih rokodelskih izdelkov v posebno, nižjo stopnjo DDV (5%).

Podaljšanje ukrepov v 2021

Predlagamo, da se pri podaljšanju ukrepov upad prihodkov upošteva tudi na podlagi drugih kriterijev (povprečno število zaposlenih oziroma glede na vrednost osnovnih sredstev) ter določi primerjavo upada prihodkov glede na upravičeno obdobje.

Vljudno prosimo, da proučite naše predloge ukrepov za PKP9 in jih smiselno umestite v PKP9.

S spoštovanjem,

Danijel Lamperger
Generalni direktor OZS

Branko Meh
Predsednik OZS